

ARXIU

Qui governa a les universitats

El passat mes d'abril, les fundacions Cercle d'Economia i Bosch i Gimpera feien públic un document sobre les funcions i el govern de les universitats. El document, que ha resultat força polèmic, qüestiona obertament el model universitari vigent.

Què s'ha de fer amb les universitats? La pregunta ha sortit dels campus i s'escampa tentacularment per totes les tribunes d'opinió dels mitjans de comunicació i dels cercles econòmics, socials i culturals. Des que la prestigiosa revista *Nature* va publicar, a finals del l'any passat, una dura crítica con-

tra l'endogàmia que presidia el sistema universitari nacional, el futur de la institució s'ha convertit en una preocupació social de primer ordre. L'article obrí les finestres exteriors a un debat que es coïa aules endins i ara s'han encés tots els llums d'emergència.

En els darrers vint anys, els estudis universitaris han viscut una

transformació positiva gegantina. Fóra difícil generalitzar avui la impressió que Josep Pla reflectí del seu pas per la institució, l'any 1918: "En sortir-ne és quan s'ha de començar de treballar i sobretot quan s'ha d'oblidar el que s'hi ha après, absolutament secundari." Però l'accés massiu als estudis superiors, la creixent

La Universitat de Barcelona acull la Fundació Bosch i Gimpera. Aquesta fundació, juntament amb el Cercle d'Economia de Catalunya, feia públic el passat mes d'abril un document que ha resultat polèmic i ha aconseguit de polaritzar la comunitat universitària.

VAN DER MEULEN

Universitat Rovira i Virgili, de Tarragona. L'accés massiu als estudis superiors, la creixent demanda d'una formació continuada i especialitzada i l'emergència de les noves tecnologies són factors que han forçat una ruptura amb el sistema universitari tradicional.

demanda d'una formació continuada especialitzada i l'emergència de les noves tecnologies de la informació, entre d'altres, són factors que han forçat una ruptura amb el sistema tradicional pel qual la universitat es regia des de fa dos-cents anys.

La sacsejada arriba fins els fonaments –quines són les funcions de la universitat?–, s'interroga sobre la supervivència –com s'han de finançar?– i qüestiona la convivència –critica els sistemes de govern i d'elecció del professorat.

El passat més d'abril, les fundacions Cercle d'Economia i Bosch i Gimpera –aquesta última de la Universitat de Barcelo-

"L'actual sistema de govern de les universitats resulta poc operatiu i gens idoni per iniciar una transformació."

na– feien públic un document que ha resultat polèmic i ha aconseguit polaritzar la comunitat universitària. El document, titulat "Les funcions i el govern de les universitats públiques", qüestiona obertament el model universitari vigent. Situa en una triple vessant la tasca de la universitat: formar estudiants i transmetre les seves posicions a la universitat, produir coneixements mitjançant la recerca i mantenir una productiva relació amb la societat. Per escometre amb èxit aquestes tres tasques, la institució, segons el document, ha de guanyar en qualitat i perdre rigidesa, ponderar la relació entre docència i investigació i coordinar-se amb l'exterior. En definitiva, es tracta d'entrar en un sistema de competència universitària, on no tots els centres ho ofereixen tot i en el qual es comença a parlar de fidelització del client, d'establir controls de qualitat, de mercats de professionals amb diversos nivells de redistribució i de planificacions estratègiques.

L'actual sistema de govern de les universitats, basat en la uniformitat i la representació per estament resulta poc operatiu i gens idoni per iniciar una transformació que afecta de manera molt sensible els actuals electors dels càrrecs. La proposta del document passa per atorgar major capacitat d'intervenció en la planificació i l'elecció del rector a un consell social reformat que introduiria al cor mateix de les universitats la veu dels agents econòmics i socials. També planteja la necessitat de donar més funcions executives als organismes de govern de les facultats i departaments.

Es tracta d'un document que ha estat qualificat d'agressiu però al qual també es reconeix –més enllà de la discrepància en les solucions– la virtut d'haver detectat i exposat els problemes des d'una perspectiva global.

Antoni Sella

